

Ἡ τοιαύτη ἔκφρασις ἀρμόζει μόνον εἰς τὴν σύντροφον τοῦ Διός.

Καθ' ὃν χρόνον παρατῆρεῖ τις εἰς τὴν φαινομενικὴν μονοτονίαν, ἀντιλαμβάνεται συνήθως καὶ τὴν ἀξίαν τῶν συντριμμάτων τῶν ἑλληνικῶν ἀγαλμάτων. Ἄνευ κεφαλῆς καὶ χειρῶν τὰ νεώτερα ἀγάλματα ἀποβάλλουσι τὴν σημασίαν των καθότι ὁ καλλιτέχνης ἀπέβλεψε κυρίως εἰς

τὸ πρόσωπον καὶ τὸ κίνημα. Καταστήσατε τὴν Νίκην τοῦ Rude εἰς τὴν θέσιν εὐρίσκειται ἢ τῆς Σαμοθράκης καὶ οὐδὲν θὰ παραμείνῃ οὕτω τὸ ἀξίον θαυμασμοῦ. Ὁ περίφημος κορμὸς τοῦ Belvédère δὲν ὁ Μιχαὴλ Ἄγγελος τυφλὸς σχεδὸν ἐζήτηε νὰ ψαύσῃ δὲν εὗρεν ἐφάμιλλον τῇ ἐποχῇ.

(Ἐπεταὶ τὸ τέλος).

PELADAN

Μετάφρασις

Νοεμῆς Ζωηροῦ

ΖΩΓΡΑΦΟΙ ΘΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΤΩΝ*

Ἄλλὰ τὸ τελειότερον παράδειγμα καλλιτέχνου ἀφοσιωμένου εἰς τὴν τέχνην του μέχρι θανάτου, ἀνήκει εἰς τὴν ἐποχὴν μας. Οὗτος εἶνε ὁ Τζιοβάννι Σεγκαντίνι, ὁ ζωγράφος τῆς Ἐνγκαντίνης, θανὼν ἐν πλήρει ὑγείᾳ, ἐν ἡλικίᾳ τεσσαράκοντα καὶ ἑνὸς ἔτους, ἐντὸς ἐλευσίνης καλύβης, ἐν μέσῳ τῶν χιόνων, ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Σχάφμπεργ, εἰς ὕψος 3000 μέτρων ἀπὸ τῆς θαλάσσης, τὴν 16/28 Σεπτεμβρίου 1899.

Ὁ Σεγκαντίνι ὄντως ἐφάνετο προωρισμένος. λόγῳ κληρονομικότητος, εἰς τραγικὸν τέλος. Ἡ γέννησίς του ἐστοίχισε εἰς τὴν μητέρα του τὴν ζωὴν. Νεαρωτάτῃ ἀπέθανεν ἐκείνη εἰς ἡλικίαν 29 ἐτῶν. Ὁ ἀδελφός του ἀπέθανε καεῖς. Ὁ πατὴρ του ὅστις τρεῖς ἐνυμφεῦθη οὐδόλως ἐνδιαφέρετο διὰ τὸν μικρὸν ὄρφανόν. Ἀνεχώρησε μίαν ἡμέραν εἰπὼν ὅτι μεταβαίνει εἰς Μιλάνον πρὸς ἀναζήτησιν πράγματος τινὸς καὶ δὲν ἐπανῆλθεν πλέον ποτέ. Μείνας μόνος μὲ μίαν ἀδελφήν, ὁ μικρὸς Τζιοβάννι διήρχετο τὰς ὥρας του ἐπὶ τινος παραθύρου βλέπων τὰ κεραμίδια καὶ ἀκούων τοὺς κώδωνας. Ἡ ἀδελφή του ἡσχολημένη εἰς ἐργασίαν ἐντὸς ἐργοστασίου διὰ τὸ ἐπιούσιον, τὸν ἄφινε μόνον. Ἐδραπέτευσεν ἀνά τὰς πεδιάδας τοῦ Μιλάνου, θέλων νὰ μεταβῇ εἰς Γαλλίαν ἥτις τῷ ἐφάνετο ἡ γῶρα τοῦ παραδείσου ὅπου δύνασθαι τις νὰ εὕρῃ τὴν τύχην του. Περισυλλεγεῖς ὑπὸ τῶν χωρικῶν, ἐγένετο ποιμὴν, ὡς ὁ πρῶτος ζωγράφος τῆς Ἰταλικῆς σχολῆς, ὁ Τζιόττο, καὶ ἐκεῖ, φυλάττων τὰ πρόβατα, κατελήφθη ὑπὸ τοῦ πάθους τῆς τέχνης καὶ τῆς φύσεως ὅπερ προωρίζεν αὐτὸν εἰς τὴν δόξαν. Ἐγένετο εἰς ἐκ τῶν μεγαλειτέρων ζωγράφων τῆς ἐποχῆς μας.

Τριακόνητα ἔτη ἀργότερον, ὁ μικρὸς ὄρφανός, ὅστις οὐδέποτε ἐγκατέλειψε τὰ βουνά του, εἶχε γίνεαι διάσημος. Τὰ ἔργα του, παριστάνοντα σηνάς τῆς Ἄνω Ἐνγκαντίνης, δράματα τοῦ βίου τῶν Ἄλπεων, ἐθαυμάζοντο ἐν ταῖς ἐκθέσεσι τῆς Βιέννης, τοῦ Λονδίνου, τοῦ Βερολίνου, τῶν Παρισίων. Ἐγένετο οἰκογενειάρχης καὶ κατῴκει ὀλοκλήρον τὸ ἔτος ἐν τῇ παγωμένη ἐκείνῃ γῶρᾳ—τὸ ὑψηλότερον κατωχημένον μέρος τῆς Εὐρώ-

πῆς,—ἐντὸς ὠραίου οἰκίσκου, ἐν Μαλόγια. Ἄπειροι ξενοὶ μετέβαινον πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ ἀλοκότου τούτου καλλιτέχνου, τοῦ τοσοῦτον ἀγαθοῦ ὅσον καὶ ὠραίου καὶ μεγαλοπρεποῦς. Ἐγνώριζον ὅτι τὰ παιδικὰ του ἔτη ὑπῆρξαν τραγικὰ. Ἄλλ' ἐκεῖνο ὅπερ ἠγνόει ὁ κόσμος ἦτο ὅτι κάθε του ἔργον ὅπως γίνῃ ἐπρεπεν εἰς κινδύνους μυρίους νὰ ρίπτῃ τὴν πλάστην του.

Τοιαύτη ἦτο, πράγματι, ἡ συνείδησις τοῦ Σεγκαντίνι ὥστε δὲν ἤθελεν, ὅπως πολλοὶ ἐκ τῶν συναδέλφων του, νὰ ζωγραφίζῃ τὰ ἔργα του εἴτε διὰ τῆς φαντασίας, εἴτε διὰ τῶν ἀναμνήσεων, ἐντὸς τοῦ σπουδαστηρίου του. Οὔτε μίαν πινελιὰν ἔριψε ποτέ ἐπὶ τοῦ πίνακος χωρὶς νὰ εὐρίσκηται πρὸ τοῦ μοδέλου: τῆς φύσεως.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ πίνικιες του ἦσαν μέγιστοι, ἔπρεπε νὰ παραμεινῇ μῆνας ὀλοκλήρους ἐν ὑπαίθρῳ, ἐν μέσῳ τῶν χιόνων καὶ τῶν καταιγίδων ὅπως ἀποπερατώσῃ ἐν ἔργῳ του. Καθ' ἡμέραν, ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῇ τοῦ χειμῶνος καὶ θερμοκρασίαν 20' ὑπὸ τὸ μηδέν, ἐνδεδυμένος καλῶς καὶ μὲ τὰ ἐργαλεῖα του μετέβαινε ἐν μέσῳ τῶν παγετῶνων ὅπου ἐπανεύρισκε τὸ ἔργον του. Τὰ χρώματα ἐπάγαναν. Καὶ ὅταν ἀκόμη οἱ περίφημοι σκύλοι τοῦ Ἁγίου Βερνάρδου ἀπεσύροντο μὴ δυνάμενοι ν' ἀνθεξέωσιν ἐκ τοῦ ψύχους, ὁ Σεγκαντίνι παρέμενε ἐργαζόμενος ἐπὶ ὥρας ὀλοκλήρους, μετὰ θέρμης.

Ἐσπέραν τινὰ τοῦ Σεπτεμβρίου, ὁ Σεγκαντίνι εὐρίσκετο ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Σχάφμπεργ, ἄνωθεν τῆς Ποντρεσίνας, ζωγραφίζων μὲγάλον πίνακα ὃν ἐπρόκειτο ν' ἀποστείλῃ εἰς τὴν Παγκόσμιον Ἐκθεσιν τῶν Παρισίων τοῦ 1900. Ἦτο τὸ τρίτον μέρος τῆς Τριλογίας του ἣν εἶχον ὀνομάσει: **Ἡ ζωὴ, ἡ φύσις, ὁ θάνατος.** Ἐπὶ τῆς ἐρήμου ἐκείνης κορυφῆς δὲν ὑπῆρχεν ὕδωρ ὅπως πῆρ καὶ ἔπιεν ἀνελυμένον πάγον. Τὸν κατέλαβεν ἄγνωστος πόνος. Ὁ μικρὸς ποιμὴν ὅστις συνώδευεν αὐτὸν κατῆλθε εἰς τὴν πεδιάδα ὅπως ζητήσῃ βοήθειαν. Ἄλλ' ὅταν ἀφίχθησαν οἱ ἰατροί, ἦτον ἀργά. Ὁξεία τυφλίτις ἐφόνευε τὸν μέγαν καλλιτέχνην.

Ὁ θάνατος τοῦ Σεγκαντίνι ὑπῆρξεν ἀπώλεια μεγάλη διὰ τὴν τέχνην, ἥς ἦτο καὶ αὐτὸς θυμᾶ.

* Τέλος.

